

PÁLS BAKK ISTVÁN – PÁLS BAKK ERZSÉBET

Bálint Gábor szülőföldjén Szentkatolnán.
Szentkatolnai Bálint Gábor történelmi háttere

Elhangzott a XX. Magyar Őskutatási Fórumon, Miskolcon 2015. augusztus 4-én

1. kép. dr. Szentkatolnai Bálint Gábor a „*vasfejű Székely*” (1844-1913)¹

Arany János Budenzhez:
*Igazi vasfejű Székely a Bálint, nem megy arra,
amerre Hunfalvy Pál int.*

Történelmünkben az 1526-os mohácsi vész az országunkat három részre szakította. Százötven év alatt a török és a Habsburg területen teljes történelmi és kulturális tudatvesztés volt. A Habsburgok által főnemesített vezető rétegek a birodalom különböző területéről érkeztek és mentesek voltak a magyar múlttól. Ez alól kivétel volt Erdély Székelyfölddel, más népekkel szemben történő toleranciájával, itt sértetlenül fejlődött más népek

¹ Bálint Gábor Vasárnapi Ujság 22. évf. 48. sz. (1875. nov. 28.). Az első méltató cikk, amely életének első időszakából több hiteles adatot tartalmaz, s amely egyezik kéziratos önéletrajzával, arcképpel (rajz) a szerző megnevezése nélkül a Vasárnapi Ujság 1875. 48. számában jelent meg. Halálakor egy névtelen (g) írt róla meleg hangú sorokat a Kolozsvári Újság című napilapban (1913. 128. sz.). Ismerjük még Barabás Ábel nekrológját (Vasárnapi Ujság 1913. 25. sz.) és Rákóczy Imre eszperantó nyelvű megemlékezését (Informa Bulteno 1913. 2. sz. aug.).

mellett az egészséges nemzettudat. A magyar vezető réteg őstörténeti ismerete a reneszánsz kultúrában megizmosodott. Ez a progresszív tudat felszínre hozott olyan zseniket, mint Kőrösi Csoma Sándor, Baráthosi Balogh Benedek, Szentkatolnai Bálint Gábor, Jancsó Benedek stb. Erdélyi egyetemek helyet adtak e magas tudós értékrendnek. Ez a polgári fejlődés túlmutatott az európai szinten is. Mindaz, ami a kultúra fogalma alá tartozik, a XVI–XVIII. században is éppoly szoros kapcsolatban állott a vallási élettel, mint a középkorban.

A magyar jogforrás alapja volt ilyen szellemiségű folyamatos fejlődésnek a Szent István királytól induló minden magyar törvény, beleértve a Werbőczy (Verbőczi) Hármaskönyvét és (1486. és 1492. évi törvénykönyvek összeállításában is részt vett) még ehhez hozzá járultak az erdélyi törvények is 1540-től 1796-ig bezárólag, ez a jogfolytonosság sőt a Corpus Juris-ba is beépült.

2. kép. A Werbőczy könyvének kötés táblája.
(Forrás: nava.hu)

A Habsburg, illetve Habsburg-Lotharingiai-ház által irányított birodalom e magas szinttel szemben szintén fennakadt. Az általuk kinevelt és intézményesített kollaboráns szellemi irányítók és tudósok a történelem süllyesztőjébe kerültek. Bár

kísérletet tettek a székelység történelmének megírására és azt szerették volna elérni, mint ami Görögországgal történt, hogy a görög történelmet nem a görögök írták saját maguknak. A Corpus Juris Hungarici törvénygyűjteményben a Werbőczy Hármaskönyve a magyar jogrendszer egyik legmagasabb szintű jogforrása. 2014-ben Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter gondozásában a Nemzeti Közszolgálati Egyetem a becses értékű hasonmás kiadásával kívánt megemlékezni a Tripartitum 500. évi Jubileumáról. „Werbőczy István (1460-1541) 500. évfordulóra emlékezve a Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó 2014-ben a Magyar Tudós Társaság által 1844-ben Budapesten Eggenberger József és fia nyomdájában készült változatát jelentette meg, eredeti kiadásra ügyelve.”

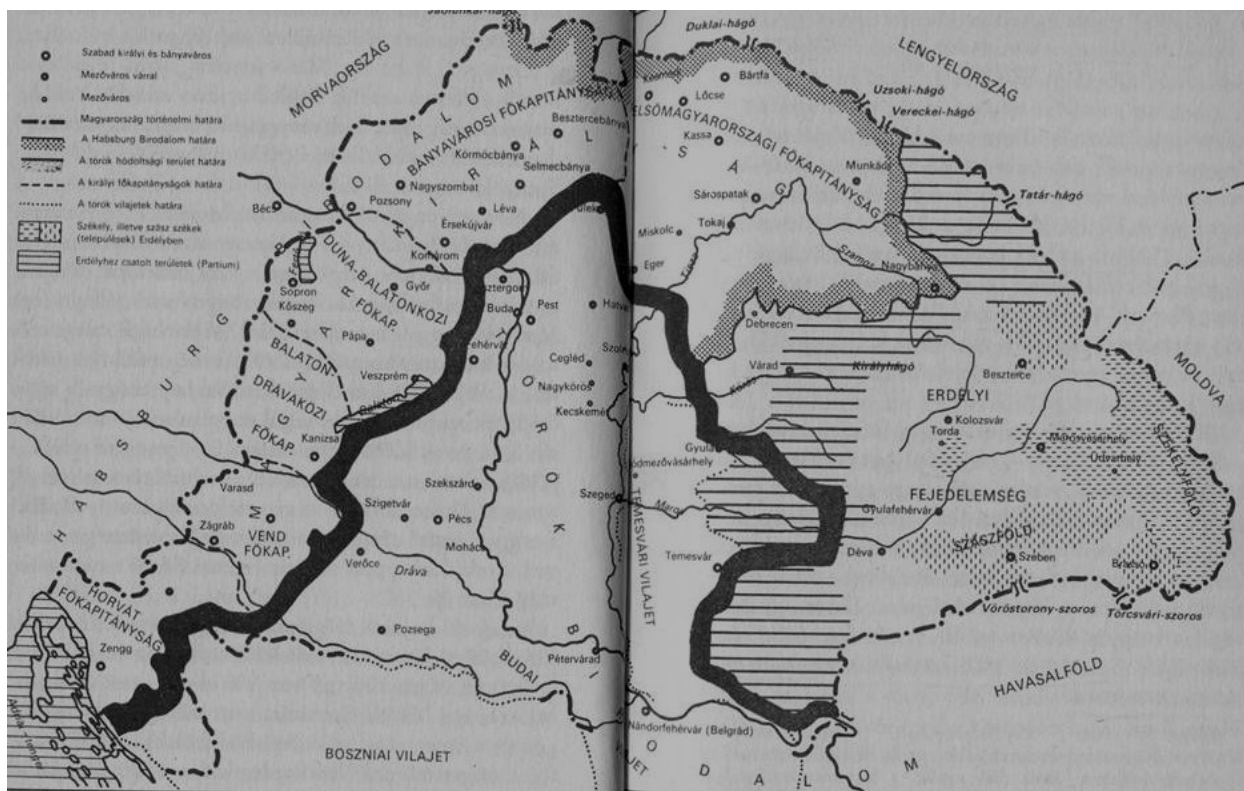
A Tripartitumban a székelység ősi *szkíta származását* rögzíti, mintegy igazolva azt, hogy igen régóta élnek magyarok a Kárpát-medencében, államot alkotva! A magyar jogrendszerben a törvény a legmagasabb szintű jogforrás.

I. rész, 3. cím: 1. §: „*A hol tudni kell, hogy ámbár a tudósok köz véleménye szerint: nemes az, kit saját erénye nemesít; de a'*

menyiben a' mi célunkat illeti, úgy tartják, hogy a' nemesség, melly többnyire szabadok neve alatt is értetik, először a' hunnok vagy magyarok között, Scythiából Pannoniába jöttük után, mell most változtatott névvel az azt lakó magyaroktól, Magyarországnak nevezetik, illy módon származott...

III. rész, 4. cím: „*Vannak ezen kívül Erdély' vidékein a' scyta néptől Pannoniába első bejövetelekor oda szakadt scyták, kik kiváltságos nemesek, mi őket (magyarul székelyeknek) romlott (diák) néven siculusoknak nevezünk; törvényök és szokásuk egészen különböző; a' hadakozásban igen tapasztaltak; az örökségeket és hivatalokat (régí szokás-ként) nemzetségek és ivadékok 's ivadéki ágak szerint osztják fel maguk között...*”

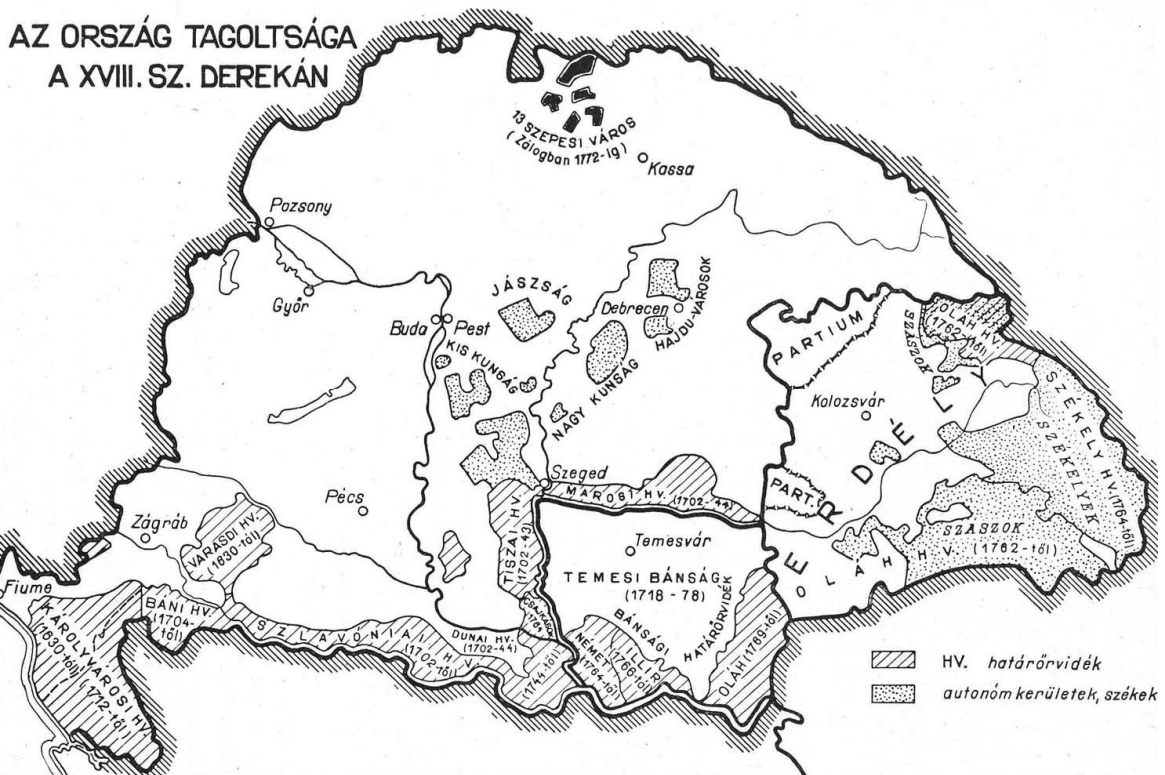
A törvény értelmében a magyarok két történelmi múlttal rendelkező népe a magyarok és a Kárpát-medencei szkíták (székelyek) létrehozták az erdélyi uniót. A Szent Korona mellérendeltetésének értelmében nemzeti jogot kaptak a betelepített német eredetű szászok is. Ezzel létrejött a három nemzet uniója.

3. a. kép. A három részre szakadt Magyarország (5. térkép).
(Forrás: www.elismond.com)

3. b. Domanovszky - Magyar művelődéstörténet 40. nagytérkép. (Forrás: mek.oszk.hu)

3. c. Domanovszky - Magyar művelődéstörténet 64. nagytérkép. (Forrás: mek.oszk.hu)

A magyarok kétfajta életformájának a ma-
gyarságon belül való egymásba áramlása már a
középkorban határozottan megfigyelhető volt. Eb-

ben a kultúrában jött létre egy önálló világvallás
az unitárius egyház. A társadalom tehát egysége-
sebb, s ezáltal a közösségi erők mindenütt foko-

zottabban lépnek előtérbe. Az Erdélyben élő népek, különböző gyökerű műveltség hordozói. Az évszázados egymásmellettség állandó egymásra hatásának következtében, valamint az említett földrajzi, társadalmi és népi meghatározottságuk szerint a több tekintetben mélyreható eltérések mellett bizonyos határozott egységet is alkotnak életformában, műveltségben, művészetben egyaránt. A közös jelleg adja meg a sajátos erdélyiséget, mely átítatja az ott élő népeket. Erdély történelmében és kultúrájában tovább él Európa legnagyobb géniusz családjának, a Hunyadiaknak (székely-magyar család) kultúrája az erdélyi renaissance, amely fejlődik és erősödik a XVI. században és a fejedelemség idejére esik virág kora és még a XVIII. században is elevenen ható erőt jelent az ottani népeknek. Erdély példát mutatott a történelmi múltjával Európának, és európaiságával megelőzte a többi nemzetet.

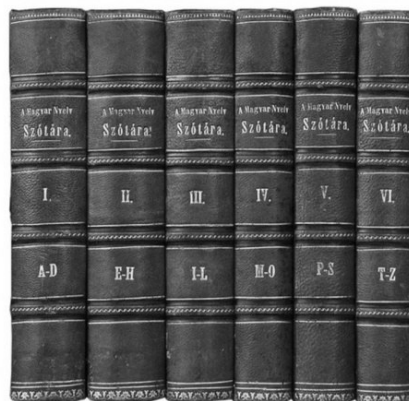
Szentkatolnai Bálint Gábor 33 nyelven beszélő orientalista, nyelvész 1844-ben született Szentkatolnán és 1913-ban halt meg Temesvárott. Lófő székely szülők, Bálin Endre és Illyés Ágnes gyermeke volt. Gyermekkorában már jelentkező bámulatos nyelvtelenségével a francia és olasz nyelvet is tanulja egyik tanárának útmutatásai nyomán.

Szentkatolnai Bakk Pál rokonom, iskolatartó volt Szentkatolnán, így mondta el: „*Bálint Gáborra már kora gyerekkorától kezdtek „rágadni” a nyelvek: elsajátította az ókori klasszikusokat így a perzsát, a hébert, görögöt és a latint is, majd megtanult angolul, németül, franciául is. Mire leérettségizett, már tizenkét nyelven beszélt.*”

A Magyar Tudományos Akadémia 1868. december 21-i ülésén döntöttek arról, hogy „*a mongol és magyar nyelv rokonságának kinyomozása tekintetéből egy fiatal nyelvtudós*” az akkor Európában még szinte ismeretlen nyelveket tanulmányozza. Fogarasi János és Vámbéry Áron ajánlására Bálint Gáborra esett a választás, aki még megtanult oroszul és finnül, hogy a kinti munkáját el tudja végezni.

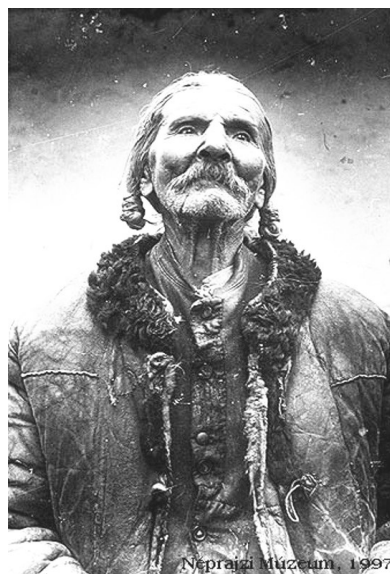
Az 1870-es években a Kaszpi-tenger partján élő kalmük mongolokhoz utazott, később pedig eljutott Urgáig (Ulánbátor), ahol a mandzsu nyelv mellett elsajátította a mongol nyelvjárásokat is. Bálint Gábor komoly mennyiségű anyagot gyűjtött

össze a belső-ázsiai térségben, amikor Fogarasi János kérésére 1875-ben hazajött és magántanári kinevezést kapott az egyetemen.

4. kép. Czuczor Gergely - Fogarasi János: A Magyar Nyelv Szótára I-VI. Pest. 1862-1874.

Segítője és barátja a szótárkészítő hamarosan meghalt, utána pedig Márki Sándor, Gyulai Pál és Arany János, akik a többiekénél sokkal jobban segítették a kutató-tanári pályáját. Ezt írja levelében Márki Sándor barátjának: „...*történész vagy, ismered Anonymus kora óta az őszinte magyar ember helyzetét ... A vendégeké az elsőség... Üdvözlötünk mellett maradok őszinte híved és bajtársad Bálint Gábor*”²

5. kép. A székely (Néprajzi Múzeum 1997.)

Bálint Gábornak sok szakmai vitája támadt így a „szobatudós” Budenz Józseffel, aki a keleti nyelvekkel foglalkozott. Mivel Budenz József

² Ms 5160/64 (1897.)

Bálint Gábort kritizálta, és erre a „vasfejű Székely” neki nem tetszően válaszolt...

Bálint Gábor nem akart további végtelenül értelmetlen vitákba bocsátkozni olyanokkal, akiknek nem volt megfelelő nyelvészeti tudásuk, ezért külföldre távozott. 1879-től az oszmán birodalmi tartományokban kamatoztatta kivételes nyelvtudását. Majd később Athénban arab nyelvet oktatott. Bálint Gábor élt Damaszkuszban és Bagdadban, Libanonban és Spanyolországban. *Urghában* a keleti mongol népnyelv és a kínai birodalomban hivatalos mandzsu nyelv helyszíni tanulmányozása végett.

A magyar tudományos világ feszült érdeklődéssel várta eredményeit. Két ízben bemutató felolvasást tartott az Akadémiában a *mandzsu* szerzetes könyvéről és a tatár nyelv köréből, továbbá feldolgozta az éjszaki burját-mongol nyelvjárást, összevetve a *khalkha*, és csakhamar *kalmük* nyelvekkel, de jóval jelentősebbek kazáni-tatár gyűjteményének rendszerezései, amelyeket három kötetben és 500 lap terjedelemben tett közzé az Akadémia 1875–77-ben.

A népi tatár szövegeket – 64 népdalt, 46 talányt, 36 népmesét, és sok érdekes hagyományt tartalmazó kötete, továbbá kazáni tatár szótára és kazáni tatár nyelvtana kétségkívül Bálint Gábor legkitűnőbb munkája. Tudományos szempontból azért különleges értékű és ma is forrásként használható, mert a tiszta tatár népnyelvet, amellyel addig csak orosz tudósok foglalkoztak, Nyugat-Európával ő ismertette meg először.

László Gyula „*Kettős honfoglalás*” elméletének alapjait is Szentkatolnai Bálint kutatásai nagyban segítették, hiszen a források felülvizsgálata és a régészeti leletek alapján is arra a következtetésre jutott, mint Szentkatolnai Bálint Gábor nyelvész, Szádeczky-Kardos Lajos történész. „Kidőlőben a finn-ugrizmus családfája is, de új fa is csak gyökérrel nőhet. Mert gyökér nélkül nincs fa.” Tevékenységének értő, kritikus méltatása Kara Györgynek köszönhető. (Bálint Gábor keleti levelei. 1973. kiadása.)

1875-ben egyetemi magántanári diplomát szerzett mandzsu, mongol és tatár nyelvekből. „*Akkoriban nem volt olyan tudós Európában, aki a keleti nyelveket ilyen magas szinten művelte volna.*” A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem professzora és tanszékvezetője lett, de

korábban számos tanulmányutat tett az eurázsiai sztyeppekre övezetben. Amikor kolozsvári tanszékét elfoglalta, a tanulmányútjai során eltervezte, hogy megalapítja Kolozsváron a japán tanszékét és a turáni szemináriumot. Sőt Kolozsváron az ő kezdeményezésére indult meg az eszperantista képzés is. Igaz az is, hogy egy ideig finnt is tanított.

Sajnos Bálint Gábor életművét máig kevésbé hasznosítják a magyar nyelv eredetét kutató nyelvészek, pedig a harminchárom nyelven folyékonyan beszélő tudós kidolgozta a turáni nyelvek nyelvészeti kapcsolatrendszerét is. A kolozsvári egyetemen a török, tatár, japán, mandzsu és kabard nyelveket adta elő. A kabard nyelvet 5 év munkájával dolgozta fel a Kaukázusi expedíciójának (hol a magyarok nyomait keresték) volt a gyűjtőmunkája. Ennek eredményét megjelentette a kabard-magyar nyelvtant és egy kabard-magyarlatin szótárt. „*A közönségesen cserkesznek nevezett kabard nyelv tanulmányozása arról győzte meg, hogy a kabard nyelv a történeti utigur (adighe) hun törzs nyelvének keleti testvére, mégpedig olyan szoros rokonsági viszonyban, hogy mind a kettő egy ősi turáni nyelv két fő nyelvjárásának tekinthető.*”

6. kép. Háromszék vármegye címe (1902-1909.)

A székelyföldi Háromszék vármegye több jelentős keleti utazót és felfedezőt adott Magyarországnak így a világnak. Gondoljunk csak *Kőrösi Csoma Sándorra*, aki Indiában és Tibetben töltött évtizedeket, vagy *Baráthosi Balogh Benedekre*, aki beutazta Mongóliát, Mandzsúriát és Japánt.

Bálint Gábor lehetőséget kapott azzal, hogy az Erdélyi Múzeum c. folyóirat tanulmányait leközölje és így megjelentek kaukázusi tanulmányai is. A székelység számára a legértékesebb köny-

vének egyike a „*A Honfoglalás revíziója.*” 1901-ben újraértékelte a magyar honfoglalást, és ebben a könyvében megállapította, hogy a magyarok ősei a szkíta, hun avar birodalom népei közé tartoztak. Bálint Gábor páratlan patriotizmusa felhívta a figyelmet arra, hogy a magyarok rokon népei a határainkon túli szkíta, hun, avar birodalmi területein is keresendők. A nyelvzseni a tudásával ezt alá is tudta támasztani a mai kor emberének értelmezhetően. Tehát nem Bálint Gábor tollhibája, hanem csak a mi felkészületlenségünk kevés, ha nem értjük őt.

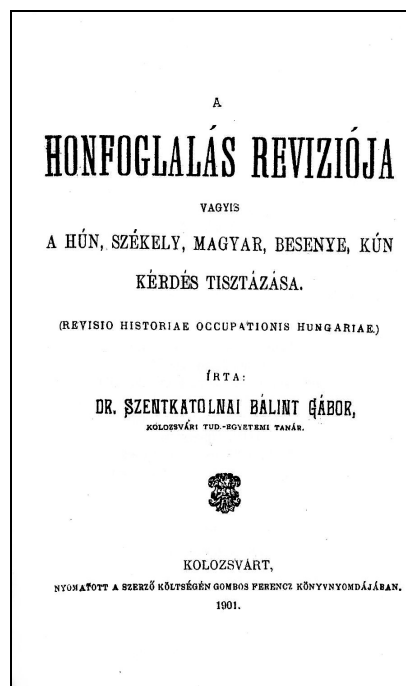

7-8. kép. Szkíta nő rekonstruált ruházata és magyar asszonyok népviseletben.

(Forrás: Magyar Néprajzi Lexikon: Népviselet Asszonyok ünnepelőben (Vista, v. Kolozs m., 1970-es évek))

Így ír *A Honfoglalás revíziójában* a székelységről: „*Nagy baj, hogy a Székelység egyetlen történetét a mely szerint a legszegényebb Székely is több joggal bír, mint a leggazdagabb magyar*

mágnás, csak az általános jogi gyakorlat tartotta fenn.” Bálint Gábor ismerte a hatályos jogszabályt a székelyek szkíta származásáról.

9. kép. A honfoglalás revíziója, vagyis a hún, székely, magyar, besenye, kún kérdés tisztázása (Revisio historiae occupationis Hungariae) című könyv címlapja.

10. kép. Pártus pénz érmén korona pánt vagy tiara. Parthian tiara. (Forrás: Scythian, Bactrian, Sarmatian, Thracian on Pinterest Kazakhstan ... www.pinterest.com)

Megnehezíti még a szkíta (székely) rovásírás azonosítását az, hogy a pártus birodalom is része lett a szkíta birodalmi tényezőnek így a rovásírás is. A magyar-székely rovásírás tehát a székely(szkíta)-hun-pártus-avar írás hagyományainkon alapszik. Mintahogyan a Nagyszentmiklósi „*Attila kincs*” esetében szkíta királyi kincsről van szó.

A finnugrizmusnak is meg van a megfejtése Bálint Gábornál, hiszen a „*nyelvújítással*” a nyelvünk megrontása ellen már a kezdetén fellépett Verseyhy Ferenc is még az ez irányú merényletek kezdetén. Abban az esetben, ha beépítenek mesterségesen idegen szavakat a nyelvünkbe és ezt pedig később, mint jövevényszavakat aposztrofálják, akkor a terv sikeres lehet. A finn irányzat ellen így ír Bálint Gábor: „A 6-odik laphoz. Mint-hogy a finn nyelv-tanokból és szótárokból az Akadémia és két egyetem révén hasznot húzott a finn nyelv muszáj tanulásával. A nemzet őstörténeti múltját kikerülő és a hatályos jogszabályt a „I. rész, 3. czim: 1. §:, és a III. rész, 4. czim” mellőző ez a törvénysértés, mely a nemzet múltjára vonatkozó és félrevezető ez a nemzet önmeghatározásában torzulásokat idéztek elő. Minden elfogulatlan antropológus szerint (l. Amédée Vignola „*Toutes les Femmes*” című tanulmányát) igazi finn ember habitusa háromezer éve keresztződés dacára is mongol; nyelvének igazi turáni elem első sorban mongol. Ezért a Finnek az ősi Mongolság legrégebbi nyugati raját képezik... Ezért a finn nyelv (1872-ben a finn földön megfordultam) az igazi turáni nyelvekkel szembesítve, amint ezt egy féléven át a muszáj-tanítványok előtt megtettem, azt mutatja, hogy az csaknem 3/3-ében iráni, ó-germán és ó-szláv nyelvelemek mongolosításából áll, úgy, hogy a finn nyelv fontosabb germán és szláv nyelvészre nézve, mint a turánira.”

De mint ír mongolistáknak ajánlásul a nyelvzseni, aki megmentette a mongolok nyelv-tanát és a mongol irodalmat a verseik összegyűjtésével. Mind az Észak- és Dél-mongol nyelv-tannal foglalkozott kéziratban ránk hagyományozta Bálint Gábor. A kolozsvári egyetemnek két évtizedig volt nagytekintélyű professzora, s az az idő, amelyet, Kolozsvárott és katedráján töltött, legzavartalanabb korszaka, sok fáradozásának tudományos kamatozása volt. Az Erdélyi Múzeum-Egyesülethez pedig bensőséges szálak fűzték.

Az elzárkózottsága, melyet régi keserőségek emléke képpen minden budapesti társaság és folyóirat iránt tanúsított, csak köztünk oldódott fel barátságos viszonyra.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesületben több ízben tartott előadást a keleti történet és a keleti nyelvek köréből és csak az Erdélyi Múzeum számára engedte át szívesen néhány tanulmányának közlését.

Ezt követően Szentkatolna tanítója, Bakk Pál adta közre a róla gyűjtött helyi megemlékezéseket 1969-ben. Zágoni Jenő összegyűjtötte és 2005-ben kiadta Bálint Gábor leveleit, illetve a vele kapcsolatos dokumentumokat. Szentkatolnai Bálint Gábor (1844-1913) emlékére a 2006. december 8-án tartott Szentkatolnai Bálint Gábor emlékkonferenciának a célja volt, hogy neves hazai és külföldi szakemberek segítségével újraértékelje a nagy keletkutató, valamint az első, nemzetközi hírnű mongolista szakember tudományos eredményeit. 2006. december 8. péntek, 16-20 óra, Magyarok Háza (V. ker. Semmelweis u. 1-3.) Előadók: Angela Marcantonio (nyelvész): A finnugrizmus: tudomány vagy fikció?, Birtalan Ágnes (mongolista): Szentkatolnai Bálint Gábor kalmük gyűjtése, Maráczi László (nyelvész): A magyar gyökrendszer, Jakab Jolán (iskola igazgató): Bálint Gábor emléke Szentkatolnán, Aradi Éva (indológus): A honfoglalás revíziója (elemzés), Czeglédi Katalin (nyelvész): Bálint Gábor és a magyar nyelv, Csontos Sára (mongolista): Szentkatolnai Bálint Gábor magyar - mongol nyelv-hasonlítása, Papp László (nyelvész): Bálint Gábor nyelvészeti munkássága, Obrusánszky Borbála (mongolista): Bálint Gábor tevékenysége és turáni elmélete, Balogh Ildikó (pszichiáter): Bálint Gábor, a gényusz, a `vasfejű` személyiség-vizsgálata, Veres Péter (etnográfus): Bálint Gábor kaukázusi kutatása, Friedrich Klára - Szakács Gábor (rovás-kutatók): Szentkatolnai Bálint Gábor rovásírásos tevékenysége.

2013. november 06-án konferenciát tartottak a Magyar Tudományos Akadémián. Dzs. Bat-Ireedüi *A páros szavak és kifejezések szemantikai kérdései a mongol nyelvben címmel* előadást tartott ezen, a Szentkatolnai Bálint Gábor halálának 100. évfordulóján. Ugyanebben a hónapban az ELTE Belső-ázsiai Tanszéke is az előadásával az évfordulóra emlékezett.

De még a 2013-as év elején volt a Szentkatolnai Bálint Gábor Emlékkonferencia 2013. április 13. Budaörsön. Ezen a konferencián a cikk egyik szerzője elmondta, hogy *„Szentkatolnai Bálint tagadta a magyar nyelv finnugor eredetét, ugyanakkor a 19. század végi ugor-török háborúban a török eredeztetést sem támogatta, hanem azt állította, hogy a magyar a 150 milliós turáni nyelvek egyik önálló ága, s a hun és szkíta nyelvvel hozta kapcsolatba.”* Ligeti Lajos szerint: *„Így aztán még mesterén (Vámbéryre gondol) is túltett olyan téves elméletek meggyőződéses hirdetésében és erőszakolásában, amelyeket a mai tudomány már a dilettantizmus és a fantazmagóriák eltévelyedései közt tart számon...”* *„A kabard és a magyar nyelv összefüggésének nyomozása a honfoglalás keleti és bizánci kútfőinek felülvizsgálásához vezette, s olyan mélyen hatolt a kérdés feszegetésébe, hogy a honfoglalás revíziójáról egy nagy terjedelmű könyvet írt (1901), amelyben fanatikus hévvel erősítette, hogy a húnok, adighekabardok, avarok és kazárok, magyarok és székelek, a besenyők, az uzok és jászok egy összefüggő nagy nép láncolatot alkotnak. Fejét a tudomány, végérvényesen megoldotta, a hun-székelek rokonságról fennmaradt nemzeti hagyományt igazolta s tisztázta a honfoglaló ősök emlékét – saját szavaival élve – „a csuvasz-cseremis, tatár [török] stb. bűztől”.*

Mint ír a turkistáknak Bálint Gábor: *„a kikknek a kazár nép török-fajúságára nézve egyetlen elfogadható bizonyítékunk sincs, rendesen a szerzetes művéből kiszakított azon mondatot mutogatják „a keleti Turkokat, a kiket Khazaroknak neveznek, de azt elhallgatják, hogy a Hunokat a Perzsák kezdték Turkoknak nevezgetni.”*

Ezen véleményének megformálása előtt Odesszán és Moszkván át 1871. június 17-én érkezett Kazán városába. Nagy megrökönyödésére csak itt tudta meg, hogy a keleti nyelvek tanszékét, könyvtárával együtt, a kazáni egyetemről nemrég Szentpétervárra helyezték át, így Kazánban még nyoma sem maradt az addig világhírű keleti nyelvészetnek.

„Vékonypénzű állapotában minden fölösleges kiadást kerülnie kellett, elhatározta tehát, hogy Kazánban marad mindaddig, míg a tatár nyelvet meg nem tanulja s elegendő anyagot nem gyűjthet e nyelv grammatikájának kidolgozására. Egy gazdag

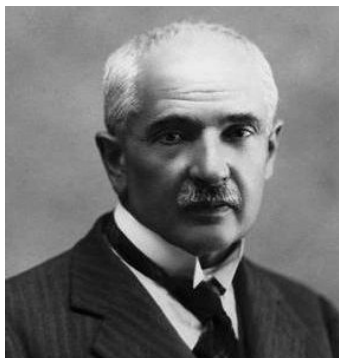
orosz kereskedő villájában lakott a városon kívül a votják mezőn, a keresztény tatárok központi iskolájának szomszédságában.” Majd rövidesen a tatár iskola tanítójának kérésére egy rövid kazáni tatár nyelvtant készített majd a tanítójelöltek azután abból tanulták a tatár grammatika szabályait. Később a kalmükok közt töltött hét hónapi tartózkodás után 1872. május 12-én indult tovább Gábor és hatnapi utazás után Szentpétervárra érkezett. Itt azonnal érintkezésbe lépett *Sifner Franc Antomij* akadémiai könyvtárossal, aki a mongol, török-tatár, finnugor nyelvcsaládnak, továbbá a kaukázusi és tibeti nyelveknek világhírű orosz tudósa, ő már ismerte Bálint Gábor nevét a német lapokból. Bálint Gábor így ír ebben az időben: *„Szerintem, – így fejtegette tudományos álláspontját, – ha ki lesz mutatva nyelvünk rokonsága a mongollal, a hun kérdés is meg lesz fejtve, e célból pedig össze kell vetnünk a mongolságot nemcsak a mi nyelvünkkel, de az úgynevezett ugorsággal is. Én minél tovább tanulmányozom a mongol nyelvet, annál erősebb ama meggyőződésem, hogy nyelvünk sem jelenleg, sem alapjában nem az, aminek némelyek hiszik... Olyan dolgokat látok a mongol és a kalmük nyelvben, minőt még addig az ugorságban vagy tatárságban sem fődözhettem föl.”*

Bálint Gábor megjelentette a burját nyelvről készített leírását a Nyelvtudomány Közlemények c. folyóirat egyik számában. A nagyon fontos nyelvészeti elemzése, amelyben azt állítja, hogy a magyar nyelv a turáni nyelvcsalád tagja. Melyben elvetette jövevényszavak elméletét is. 1887-ben Bejrutból küldi el az Erdélyi Múzeum folyóiratnak *„A tamil nyelv a turáni nyelvek sanskritja vagy van-e a magyarnak testvére?”* című tanulmányát. Ezért a tanulmányért valóságos vesszőfutás következik Bálint Gábor életében, 1879-ben valóságosan száműzik Magyarországról. Közel 15 évnek kell eltelnie, hogy a hazafias érzelmű erdélyi arisztokrácia összefogása révén hazatérhessen, hogy katedrához jusson. Tehát eljutott India déli részébe 1870-1875 között, a Magyar Akadémia támogatásával keleti tanulmányúton vett részt.

Az Akadémia támogatta a mongóliai útját is, ahonnét értékes kalmük, mongol, mandzsu gyűtésekkel tért haza. Páratlan nyelvi és néprajzi gyűjtőmunkát végzett, amelyet csak most kezdik felfedezni a külföldi kutatók is. Az eddigi vizsgálá-

latok alapján bizonyos, hogy a nagy magyar keletkutató, nyelvész korának egyik legtehetségesebb és legszélesebb látókörű szakembere volt.

II. kép. A kortárs Alfredo Trombetti (1866 – 1929) olasz nyelvzeni. (Forrás: it.wikipedia.org)

Ő hozzá hasonló nyelvzesni csak a III. században született még. Tudjuk, hogy az olasz *Alfredo Trombetti* is "csak" 17 nyelven beszélt kiválóan. A Bálint család gyermekének életútját ez a remek nyelvtudása szabta meg. Szerencsére szülőfalujában, Szentkatolnán ma is nagy tisztelet övezi a tudóst. A faluban létrehoztak egy egyesületet, mely folyamatosan tartja életben Dr. Bálint Gábor emlékét. Az iskola tanára, Borcsa János szintén szívén viseli egykori földije emlékét eddig három könyvet adott ki róla. Zágoni Jenő összegyűjtötte és 2005-ben kiadta Bálint Gábor leveleit és a vele kapcsolatos dokumentumokat. A szentkatolnai iskola már 1989 után felvette a nevét. Szentkatolnán Bálint Gábor iskola lett.

II. kép. A szentkatolnai Bálint Gábor iskola tablóképe

Széchenyi Béla (Széchenyi István fia) expedícióján Dél-Indiában gyorsan megtanulta a tamil/dravida nyelvet, majd amikor megbetegedett Sanghajban ott is tanult, hiszen megtanulta a japánt. Később oktatta a kolozsvári egyetemen, de előbb megalapította a japán tanszéket. Széchenyi három kiváló tudóst vitt magával, köztük Bálint Gábort, tolmácsul és egyszersmind azért, hogy alkalmat adjon neki a keleti nyelvek továbbtanulmányozására. 1877. december 4-én indultak el

Triesztből s 1878. január 9-én érkeztek India legszébb kikötővárosába, Bombayba. Közben Bálint Gábor a hajón lévő malájok nyelvét jegyezte és el is sajtátította. Míg Bombayból Széchenyi Maiszur tartományba indult India legmagasabban fekvő városának megtekintésére, Lóczy Lajos pedig Kőrösi Csoma Sándor hamvait kereste föl Dardzsilingben (Nyugat-Bengál állam egyik városa India északkeleti részén.).

12. kép. Zichy Jenő legutóbbi nagy utazásából: Tea-szállítás a Góbi sivatagon keresztül (Vasárnapi Ujság 1899.)

László Gyula: Őstörténetünk. Egy régész gondolatai néppé válásunkról, (Tankönyvkiadó, Budapest, 1981.) 21. oldalon ezt olvashatjuk: „Posta Béla, a kolozsvári magyar régészeti iskola nagynevű megalapítója, aki ugyancsak részt vett a Zichy-expedícióban már a század elején összegyűjtött jó néhány ilyenfajta tudósítást, amely hiteles volt: a tatár seregek által a fejedelemskori Erdélyből úgyszólván évente elhurcolt magyarok utódai őriztek – s úgy látszik, őrzik a mai napig –, hogy őseik magyarok voltak.

A külföldi önszáműzetése is sikeres volt, hiszen bizalmas és megisztelő állásokat nyert el Európa-szerte. Ő volt az, aki egy nemzetközi nyelv, az eszperantó bevezetése mellett erősködött azért, hogy másoknak ne kelljen a sok nyelv tanulásával sok időt vesztenie. A tamil nyelvet a turáni nyelvnek a szanszkritjának nevezte el. „Az ellenfelek Budenz, Hunfalvy... a finnugristák csoportja. Hunfalvy és Budenz álláspontja teljesen világos volt: kiszorítani minden, ellenzékinek számító kutatót, sőt a magyar tudományos közéletben, ahol sokszor egy-egy kutatót egymás közti pletykákból, és nem művei alapján ítélnék meg. A finnugor álláspont helyett más komoly, megalapozott eredményre jut, azt ellenségnek bélyegzik, holott a tudományban többféle nézetnek kell egyszerre jelen lenni.” Az idő mindenféleképpen el kell, hogy döntse melyik nézetnek volt igaza. Dr. Márki Sándorral (egyetemi tanár, történész) és a feleségével folytatott levelezéséből kiolvashatjuk Bálint Gábor véleményét az akkori finnugrista csoportról. Az egyik levele kelt 1897. szeptember 4. Szentkatolnán.

György Lajos így mondja Bálint Gábor emlékezete című előadásában: „Vagyunk még egynéhányan, akik jól emlékszünk kíváncsiságot izgató, föltűnő alakjára, világos Himalája-szövetből való bő ruhájára s finom teveszőr gallérijára. Barnaszínű, magas kürtő cilinderkalap fődte a fejét s vállán forgatta elmaradhatatlan színes napernyőjét. Nem az akkori idők divatja volt ez, kirítt a mindennapiságból: az utca megbámulta és megmosolyogta, de ő ezzel épp úgy nem törődött, mint a budapesti tudósok hátszegett kaján megjegyzéseivel. Öltözködésében, mint tudományában is, különcködő, eredeti utakat taposott.

Minden délben megjelent, a főtér közepén, a virágos köröndöket kerítő gyalogjárón. Elmélyedve, méltóságos lassúsággal járt körül, balkezeivel simogatva állát, amelyen őszült keskeny szakáll nyúlt le teveszőr gallérijára.

Olyan mélységes merengéssel nézte lábai előtt a poros szürke aszfaltot, mintha legalább is színes tájképeket látott volna rajta a Himalája tövéből vagy Arábiából, ahol lelke szívesebben időzött, mint Európában amely – véleménye szerint – a jóságot és a becsületességet meggyalázta és pusztá szólammá értéktelenítette.”

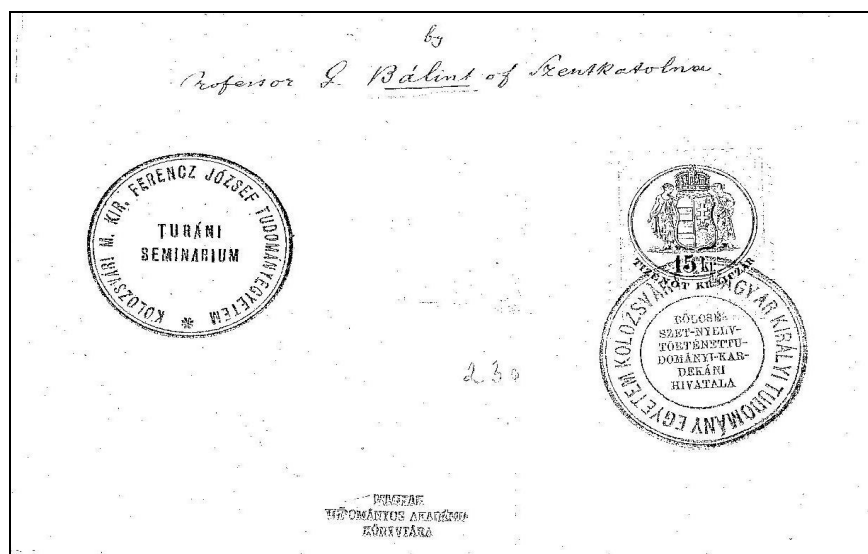
„Bálint Gábor így még egyszer és utoljára átnézett Ázsiába, ahol három ízben tizennégy esztendeig élt, tanult és szenvedett. Ez alkalommal rövid időről volt szó. 1895. április 28-án indultak Kolozsvárról és augusztus 15-én érkeztek haza. Bejárták az egész Kaukázust, az expedíció kiterjedt Bokharára is, s eljutottak a hajdani klasszikus Sogdiana központjáig, Tamerlan [szkítiai feje-

delem a magyar pálos drámában] *rezidenciájáig, Samarkand városáig.*”

Idős korában három dologra volt büszke az életében a szentkatolnai előnévére, a kolozsvári egyetem doktori címére és a tudományos munkáira, amelyeket előtte még senki nem végzett el. Írásai és tanulmányai több ezer oldalra terjednek ezek egy nagy részét folyóiratokban és napilapokban is közölte. Európa harmadik mongolista, aki meghonosította a belső-ázsiai népek kutatását. Számos mongolisztikai témájú tanulmányt írt, valamint egy mongol nyelvkönyvet, néprajzi témájú könyvei máig kiadatlanok. Elsők között volt Európában, aki japán, kabar nyelvet tanított.

Bálint Gábor volt az eszperantó nyelv magyarországi terjesztésének az úttörője. A magyar őstörténetről kifejtett véleményeit a kortársak nem fogadták megértéssel. Hosszú tanári pályáján tanítványokat nem nevelt, csak *híveket* szerzett magának. Az utolsó szellemi erőfeszítése Bálint Gábornak, hogy mind a három munkáját saját

költségén nyomtatta ki, mert csalódottsága és büszkesége visszariasztotta attól, hogy tudós társaságoknál házaljon és ajánlgassa magát. Hozzá még kabard nyelvtanát primitív könyvműves formában tudta csak a világra hozni. Meg is írta Lopatinskynek, amikor egy tiszteletpléddányt küldött neki, hogy „*a büszke Magyarországon van könyvnyomda is s a budapesti Akadémia pincéjében van sok szép nyomatú finn, lapp, csuvas, cseremis, vogul, osztják stb. nyelvtan és szótár, minthogy azokat nem kellett a szerzőknek saját költségükön kiadatni... De ki tehet arról, hogy a honfoglaló ősök kaukázusi maradékainak nyelvét tárgyaló (tudós) nem akadémiai képes s így a szerzőnek kellett azt napfényre hozatni úgy, ahogy lehetett.*” Ma Dr. Bálint Gábor utcát pedig Balatonudvarin találunk. Szentkatolna híres szülöttjei voltak: Demény Antal (1744–1833) egyetemi tanár, Bakk Endre (1841–1906) vízaknai plébános-kanonok, Bálint Gábor (1844–1913) orientalista nyelvtudós, Pál István (1854–1935).

13. kép. A turáni szeminárium a Kolozsvári Magyar Kir. Ferencz József Tudományegyetemén. The Romanized Grammar of the East- and West-Mongolian Languages kézirat címlapján.

(Forrás: Ms I379/1)³

A kabard nyelvtanáról, trilingvis lexikonáról, az ő nyelvészete szempontjából a honfoglalás re-víziójáról – az egy Erdélyi Múzeumot kivéve – egyáltalában tudomást sem vett a szaktudomány. De hát annak idején sem kazáni tatár szótárát, sem török-nyelvtanát, sem magyar-mongol össze-

hasonlítását, sem tamil-tanulmányait meg nem bírálta, nem ismertette, sőt meg sem említette egyetlen folyóiratunk sem. A hivatalos nyelvészek fölényesen megmosolyogták, azt mondták, hogy nem is tudós. Egy kézlegyintéssel napirendre tértek fölötte, ami azt jelentette, hogy nincs mit beszólni róla. Ez bántotta, elkedvetlenítette Bálint Gábort. Sírja kriptaszerű, teteje lapos kővel borított. Nyughelyét alacsony vasrács-kerítés övezi,

³ Megjegyzés: Az, hogy ma a kolozsvári egyetem könyv anyaga Magyarországon van Dr. Miskolczy Dezső professzornak köszönhető.

melynek díszítőmotívuma a felkelő nap. A fekete-márvány sírkő felirata: Szentkatolnai dr. Bálint Gábor Kolozsvárt volt rendes egyetemi tanár 1844–1913 és neje Spilman Rozália.⁴

13. a. Pártus király, Sarratrug II.
(Forrás: gutemberg.org)

Összegezve tehát Szentkatolnai Bálint életútjának tanulságait: Jakab Elek történész vezetésével mozgalmat indítottak, hogy hazahívják Bálintot. Először az Akadémián próbálkoztak, majd végül a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem urál-altaji tanszékének élére kapott kinevezést. 1893-ban foglalta el állását, tizenkilenc évig tanított itt.

Ekkor Kolozsvárott a diákok olyan nyelveket ismerhettek meg, mint sehol Európában. A székelység történetét is a székelyeknek kell megírnia, úgymint a magyarságról a magyaroknak kell, nem a magyarul beszélő, de idegeneknek, vagy az idegeneknek, a külföldieknek a magyarságról és Magyarországról! Úgymint a csángók és székelyek szótárának összegyűjtésével, amit a cikk szerzője kezdeményezett és Sánta Attila folytat a mai napig. Amíg nem késő szógyűjtések és archaizmusok összegyűjtés Erdélyi Zsuzsa nyomán. Óriási a felelősségünk, ezért párhuzamosan is lehet a székely-csángó szótár összegyűjtésének feladatával foglalkozni.

Javasoljuk tehát, hogy a Magyar Alkotmányba is kerüljön be Werbőczy által is megnevezett és törvénybe iktatott a székelyek ősi *szkíta származásuk*.

14. kép. A parlament üléstermében.

(Forrás: Magyar Királyi családok címerei a Magyar Országgyűlés üléstermében – Budapest. www.patriotaeuropa.hu)

⁴ Dr. Sándor Gábor közlése György Lajosnak.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Arany János összes költeményei I. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1978.
- Bálint Gábor: Az éjszaki buját-mongol nyelvjárás rövid ismertetése. In: Nyelvtudományi Közlemények XIII. (1877) p. 169-248.
- Bálint Gábor, Dr.: A honfoglalás revíziója vagyis A hún, székely, magyar, besenye, kún kérdés tisztázása, Kolozsvár: Szerző, 1901, Kolozsvár: Gombos Ny. 206 p.
- Bálint Gábor, Dr.: A honfoglalás revíziója vagyis A hún, székely, magyar, besenye, kún kérdés tisztázása, Hasonmás kiadás, Budapest: Püski, [2008]. 206 p.
- Bálint Gábor: Jelentés az Akadémiához. In: Akadémiai Értesítő. V. (1871) p. 244-245.
- Bálinth Gábor jelentése Oroszország- és Ázsiában tett utazásáról és nyelvészeti tanulmányairól: melléklet öt khálmik dano hangjegye, Budapest: Eggenberger, 1874. 19, [13] p.
- Bálint Gábor jelentése Oroszország- és Ázsiában tett utazásáról és nyelvészeti tanulmányairól. In: Értekezések a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Széptudományi Osztálya köréből. IV. (1875) p. 1-19.
- Bálint Gábor levele Fogarasi Jánoshoz 1871. szeptember 2. In: Akadémiai Értesítő V. (1871) p. 241-244.
- Bálint Gábor levele Fogarasi Jánoshoz 1872. június 17. In: Akadémiai Értesítő VI. (1872) p. 208-210.
- Bálint Gábor levele Fogarasi Jánoshoz 1872. július 16. In: Akadémiai Értesítő VI. (1872) p. 210-211.
- Bálint Gábor levele Fogarasi Jánoshoz 1872. szeptember 5. In: Akadémiai Értesítő VI. (1872) p. 211-212.
- Bálint Gábor levele Fogarasi Jánoshoz 1873. április 12. In: Akadémiai Értesítő VII. (1873) p. 155-156.
- Bálint Gábor keleti levelei, bev. Kara György; [kiad. a] Kőrösi Csoma Társaság. Budapest: Kőrösi Csoma Társaság, 1973 Budapest: ELTE soksz. [80] p. ill.
- Bálint Gábor: Török nyelvtan: alak-, mondattan, olvasókönyv és szótár: kézikönyvül és magántanulásra, Budapest: Egyet. Ny., 1875. XVI, 303 p.
- Bálint Gábor: Kazáni - tatár nyelvtan: hang-, alak- és mondattan, Budapest: Akadémia Könyvkiadó, 1877. XVI, 159, [1] p.
- Bálint Gábor: Kazáni - tatár szótár, Budapest: Akadémia Könyvkiadó, 1876. [4], 178 p.
- Bálint Gábor: A mandsuk szertartásos könyve, Budapest: Akadémia, 1876. 16 p.
- Bálint Gabriel: Tamulische (dravidische) Studien, [s. l.] : [s. n.], [1898] Budapest Franklin Ny. 432 p.
- Birtalan Ágnes: Bálint Gábor keleti utazó tudósításai (1871). In: Pályánk emlékezete. Válogatás az Akadémiai Értesítő írásaiból. (Magyar Tudomány Füzetek 2.) Budapest, Magyar Tudományos Akadémia 2002. p. 74-78.
- Birtalan Ágnes – Rákos Attila: Kalmükök – Egy európai mongol nép. (TEXTerebess I.) Budapest, Terebess Kiadó 2002.
- Birtalan Ágnes: Kalmyk folklore and folk culture in the mid-19th century: [philological studies on the basis of Gábor Bálint of Szentkatolna's Kalmyk texts] [ed. by with the collab. of Tamara Gorjajevna Basangova ...]. Budapest: MTA, 2011. .380 p.
- Bodor András: Szentkatolnai Bálint Gábor, a nyelvtudós. In: Szentkatolnai Bálint Gábor. (Erdélyi Tudományos Füzetek 220.) Kolozsvár, Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadása 1994. p. 6-12.
- Borcsa János: Előjáróban. In: Szentkatolnai Bálint Gábor. (Erdélyi Tudományos Füzetek 220.) Kolozsvár, Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadása, 1994. p. 5.
- Budenz József sírja Budapesten. Kerepesi temető: 34/2-1-44. (elektronikus dokumentum)
- Czeglédi Katalin: A szkíta-hun nyelvek története. Gyökrendszer I-III. Pilisvörösvár, 2012.
- Czuczor Gergely - Fogarasi János: A Magyar Nyelv Szótára I-VI. Pest. 1862-1874.
- Czuczor Gergely: A magyar nyelv szótára ... kész. Czuczor Gergely és Fogarasi János; [kiad. a Miskolci Bölcsész Egyesület]. - Miskolc: MBE, 1999-2009. - 5 db (Hasonmás kiadás)
- Csoma sírja Dardzsilingben (Kőrösi Csoma Sándor) (elektronikus dok.)
- Gáspár Ferenc: A Föld körül: Útleírás hat kötetben, Budapest: Singet: Wolfner, 1906-1908.
- György Lajos: Bálint Gábor emlékezete: egy kolozsvári egyetemi tanár oroszországi és belsőázsiai nyelvtanulmányai Kolozsvár: Erdélyi Tud. Int., 1945 Kolozsvár: Minerva Ny.
- Kézdivásárhely reformátustemető. (elektronikus dok.)

- Kreitner Gusztáv: Gr. Széchenyi Béla keleti utazása, Budapest, Révai, 1882.
- Latyshev Basilius: Scythica et Caucasia, St. Peterburg 1893.
- Magyarország kistérségei. 1944. évi földrajzi zsebkönyv mellékletei. (elektronikus dok.)
- Magyar Tudós Társaság' ülései. [Közl. Toldy] Schedel Ferencz. 1837. Literatura. 2. k. 2. füz. 376-382. p.
- Magyar Tudós Társaság' ülései. [Közl. Toldy] Schedel Ferencz. 1837. Literatura. 1. k. 2. füz. 250-257. p.
- A magyarság eredetének nyelvészeti kérdései [elektronikus dok.] : Szentkatolnai Bálint Gábor emlékkonferencia, 2006. december 8., szerk. Obrusánszky Borbála; [közread. a] Mikes International. Hága: Mikes International, 2008.
- Magyar történelmi olvasókönyv I. Magyarország történelme a mohácsi vészig I. szerk. Mika Sándor, Lampel R. Könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai Részvénytársaság: Budapest, 1905, 239 p.
- A magyarság eredetének nyelvészeti kérdései: Szentkatolnai Bálint Gábor emlékkonferencia kiadványa / [... a MVSZ, Szent László Akadémia és a Kőrösi Csoma Sándor Magyar Egyetem szervezésében ...] ; [szerk. Obrusánszky Borbála]. [Sfântu-Gheorghe]: Táltos, 2007. 223 p. In: Friedrich Klára: Szentkatolnai Bálint Gábor rovásírásos tevékenysége, p. 103-106., Marác László Károly: Szentkatolnai Bálint Gábor igazsága. p. 118-133., Obrusánszky Borbála: Szentkatolnai Bálint Gábor újraértékelése, p. 11-14.
- N11 – Archivum palatine comitis Johannis Pálffy – Fasc. 1. – No. 20.: Mária Terézia levele Pálffy János nádorhoz Buda újjáépítése ügyében.
- szentkatolnai Bálint Gábor: Kabard nyelvtan, [Kolozsvár]: [s.n.], [1901]. 320 p.
- szentkatolnai Bálint Gábor: Kazáni - tatár nyelvtanulmányok, Budapest: M. Tud. Akadémia, 1875. Budapest: Pesti Könyvny.
- szentkatolnai Bálint Gábor: Párhuzam a magyar és mongol nyelv terén: magyar mongol két nyelvet egyenlítő irat, Budapest: Hornyánszky Ny., 1877. XXX, 62 p.
- Parthian Ruler List contact with Rome (www.americanhistory.si.edu)
- Pongrácz Sándor: Tibet-magyar nyelvtanulmányok. Bpest, 1896-1897. Két kötet. (I. Tibet nyelvtan és szógyűjtemény. II. A magyarok ősnyelve és őshazája. Turán szógyűjtemény. Isten. A cigányok eredete. Térképpel. Ism. Ethnographia. 1899).
- Pongrácz Sándor: Turáni nyelv- és néptanulmányok. A kunok nyelve. u. ott, 1898.
- Pongrácz Sándor: A turáni nyelv- és néptanulmányok. A székelyekről. A baszkok nyelve. A finnek nyelvrokonai Indiában, Sitán-paraszt. Szabarthoi-aszphalói. A személyes névmás a turáni nyelvekben. u. ott, 1900.
- Pongrácz Sándor: A magyarság keletkezése és őshazája. Történeti, nyelvészeti és ethnologiai vázlatok. U. ott, 1901. Kéziratban.: Szerkezete, története és szótára. (Előfizetési felhívásban 1905. a munka ismertetése.) M. Könyvészet 1898.
- The Romanized grammar of the East- and West-Mongolian languages: with popular chrestomathies of both dialects / by Gábor Bálint of Szentkatolna; ed. and introd. by Ágnes Birtalan. Budapest: MTA, 2009., XXXIV, 222 p.: ill.
- Széchenyi Béla (1837-1918) sajátkezű, német nyelvű levele édesanyjának, Seilem Crescence-nak címezve "Liebe gute Mutter" megszólítással.
- Szentkatolnai Bálint Gábor: Borcsa János, Bodor András, Péntek János, Berta Árpád, Bakk Pál és Senga Toru tanulmányai. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület, 1994. 36 p. (Erdélyi tudományos füzetek)
- Szentkatolnai Bálint Gábor: A magyar nyelv Dél-Indiában; Szentkatolnai Bálint Gábor tamil - magyar szóegyeztető szótárát mai magyar nyelvezetre igazította és az ismertető fejezeteket írta Tharan-Trieb Marianne. [Piliszentiván]: Fríg, [2008]. 295 p.: ill.
- Szentkatolnai Bálint Gábor: The Romanized Grammar of the East- and West-Mongolian Languages (kézirat)
MTAK Ms 1479/1-2.
- Szentkatolnai Bálint Gábor: Török nyelvtan kézikönyvül és magántanulásra Budapesten: Egyetemi Ny., 1875. XVI, 303, [5] p.
- Tudományos egyveleg. [Összeáll. Almási Balogh Pál] A. B. P. [Rövid hírek] 1837. Literatura. 2. k. 2. füz. 386. A Journal asiatique 1836. júliusi száma alapján. Hivatkozás a Kőrösi Csoma Sándor által készített jegyzékre, amely a Journal of the Asiatic Society of Bengalban jelent meg.
- Zágoni Jenő: Szentkatolnai Bálint Gábor önéletrajzi naplótöredéke, Sepsiszentgyörgy: Kovászna Megyei Múzeum, 1981. p. 157-187.
- Wolgatatarische Dialektstudien: Textkritische Neuausgabe der Originalsammlung von Gábor Bálint 1875-76, hrsg. von Árpád Berta, Bp.: MTA Kvt., 1988 [Bp.]: MTA Kvt. Soks. 412 p.
- Akadémiai Értesítő V., 1871. 241-245. p.
- Akadémiai Értesítő VI., 1872. 25-27, 206-212. p.

Akadémiai Értesítő VII., 1873. 5-7, 44-45, 155-156. p.

Erdélyi Múzeum Füzetek évfolyamai

Erdélyi Múzeum Egyesület szerk. Szabó T. Attila In: Az Erdélyi Tudomány Intézet Évkönyve 1944.

EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi szakosztályának 1944. december 21-i ülésén tartott előadás.

Ethnographia 1891. 138-41. p.

Magyar Könyvszemle 1877. Második évfolyam 3-4. füzet

Nyelvtudományi Közlemények 1877. XIII. p. 169-248.

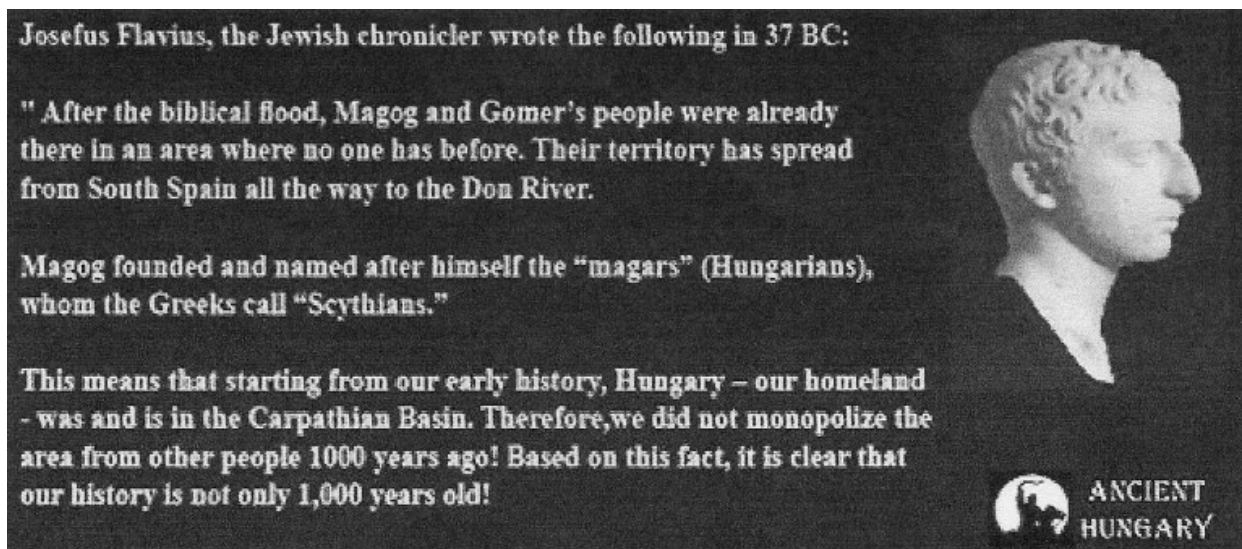
Vasámapai Ujság 1895. május 12. 42. évf. 19. sz.

Vasámapai Ujság 1899. évfolyama

Vasámapai Ujság 1875. nov. 28. 22. évf. 48. sz.

----- * * * -----

Flavius a magyarokról

Josefus Flavius, the Jewish chronicler wrote the following in 37 BC:

" After the biblical flood, Magog and Gomer's people were already there in an area where no one has before. Their territory has spread from South Spain all the way to the Don River.

Magog founded and named after himself the "magars" (Hungarians), whom the Greeks call "Scythians."

This means that starting from our early history, Hungary – our homeland - was and is in the Carpathian Basin. Therefore, we did not monopolize the area from other people 1000 years ago! Based on this fact, it is clear that our history is not only 1,000 years old!

ANCIENT HUNGARY

Ezt érdekesnek találtam, nem tudtam, hogy Flavius is említette a magyarokat, ezért lefordítottam:

Josefus Flavius a zsidó történetíró I.e. 37-ben írta a következőt.

„A biblikus özönvíz után, Magóg és Góg népei már ott voltak azon a vidéken, ahol eddig senki nem volt még. A területük kiterjedt Dél Spanyolországtól a Don folyóig.

Magóg maga után elnevezte népét 'magar'-nak, akiket a görögök Szkítáknak hívtak.”

Ez azt jelenti, hogy korai történelmünkötől kezdve, Magyarország – az otthonunk – a Kárpát-medence volt, s ma is az. Ezért, nem monopolizáltuk más népektől 1000 évvel ezelőtt.

Megjegyzésem: ha már egy történetíró is beismeri ezt a tényt, akkor talán tényleg van benne valami.

(Tibold Makk Szabina fordítása)